

Posudek bakalářské práce

Schopnost dětí řešit různé typy Sudoku

Lucie Bednaříková

Učitelství pro mateřské školy

Práce je zaměřena na téma, které zatím není dostatečně rozpracováno v odborné literatuře a didaktických možnostech sudoku nevyužívají většinou ani učitelky v praxi. Proto je předložená práce cenným příspěvkem k této problematice.

Bakalářská práce je vyváženě rozdělena na tři části – teoretickou, metodologickou a experimentální. V teoretické části se autorka zaměřuje na rozvoj prostorové orientace u předškolních dětí. Vedle psychologických aspektů jsou uvedeny a rozpracovány i náměty na rozvoj představivosti v rovině a v prostoru, které jsou zmiňovány v literatuře. Poté se autorka věnuje historii a popisu hry sudoku. Protože sudoku v klasické podobě s čísly nelze v mateřské škole využívat, jsou dále popsány typy sudoku využívané v experimentální části práce – „živé“ sudoku, sudoku s obrázky a předměty. Jednotlivé typy i práce s nimi jsou dobře vysvětleny, čtenář tak nemá problém s chápáním typů sudoku v dalších kapitolách.

Metodologická část je uvedena formulací cíle práce – zjistit, zda děti ve věku 5-6 let zvládnou doplnit řady a vyřešit různé typy sudoku. Autorka provedla v rámci praxe v mateřské škole experiment s 10 dětmi předškolního věku, s výjimkou jednoho úkolu pracovala s dětmi individuálně v oddělených prostorách. Uveden je popis mateřské školy, ve které byl experiment realizován, i charakteristiky jednotlivých dětí. Autorka bohužel neuvádí, jak proběhl výběr dětí a kdo je autorem jejich charakteristik. Pro splnění cíle práce autorka navrhla šest aktivit. Úkoly jsou dobře promyšlené, jsou založené především na manipulativní činnosti a postupně gradují. Kladně hodnotím detailní promyšlení podmínek a scénáře experimentálních činností, formu hodnocení i přípravu pomůcek. Předem je promyšlen způsob rozhovoru s dětmi při zadávání úkolů i v případě výskytu chyb při provádění jednotlivých činností.

Průběh experimentu je slovně popsán a doložen fotografiemi, výsledky jednotlivých respondentů jsou pro každý úkol přehledně zachyceny v tabulkách a zhodnoceny slovně. Autorka hodnotí každý úkol jako lehký nebo obtížný podle kritérií, která si předem nastavila.

V závěrečném vyhodnocení je posouzena celková úspěšnost plnění úkolů a je uvedeno doporučení k zařazení navržených aktivit do práce s dětmi v mateřské škole.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. Dále uvádím několik komentářů a otázek, k nimž by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

- s. 1 – Autorka píše o problému („... z čeho by tento problém mohl pramenit“), teprve v následujícím textu však naznačuje, o jaký problém se asi jedná.
- s. 2 – 6 – Teoretický úvod je zaměřen na rozvoj prostorové představivosti, ale při řešení úkolů navržených v experimentální části jsou rozvíjeny i další předmatematické představy a kompetence dětí. Které?
- s. 16 – Co je skutečným cílem práce – připravit děti na řešení „skutečného“ sudoku nebo něco jiného?
- s. 19 – Je řada typu „žluté víčko – červené víčko – červené víčko – žluté víčko“ jako příprava na sudoku vhodná? Jak dítě pozná, že druhá žlutá barva není jen začátkem dalšího kroku? (Zadání úkolu na s. 29 zní: „... musíš pokračovat tak, aby se barevná víčka střídala ve stejném pořadí.“)

- s. 22 – Jak děti rozlišovaly čtverec a obdélník? Nedělaly jim tyto dva tvary problémy?
- s. 34 – Jaký byl časový odstup mezi plněním jednotlivých úkolů? Reakce Matyáše mohla být způsobena tím, že v prvním úkolu se po dětech vyžaduje opakování prvků v řadě, v dalších úkolech se to naopak nedovoluje.

Práce je psána přehlednou a srozumitelnou formou, text je čtivý, dobře členěný. Práce má velmi pěknou grafickou úroveň a svojí strukturou odpovídá požadavkům na odborný text (citace, číslování a přehled obrázků, tabulek a grafů). Kvalitu textu bohužel snižuje velké množství nadbytečných čárek v souvětích a několik překlepů.

Předložená práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Prokázala dobrou znalost základní metodologie pedagogického výzkumu a schopnost provádět akční výzkum.

Doporučuji předloženou práci uznat jako bakalářskou a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
oponent

V Plzni dne 4. května 2021